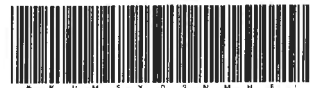

KRAJSKÝ ÚŘAD
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ
Odbor kultury a památkové péče
28. října 117, 702 18 Ostrava

Váš dopis zn.:

Ze dne:

Čj.: MSK 120291/2022
Sp. zn.: KPP/19867/2022/Kal
411.7.1 A5

Vyřizuje: Mgr. Jakub Kaleta

Telefon: 595 622 489

Fax: 595 622 126

E-mail: posta@msk.cz

Datum: 19. 9. 2022

Závazné stanovisko

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor kultury a památkové péče (dále jen „krajský úřad“), jako příslušný orgán státní památkové péče podle ustanovení § 28 odst. 2 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“) a podle ustanovení § 10 a § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vydává podle ustanovení § 14 odst. 1 památkového zákona a § 149 odst. 1 správního řádu, na základě žádosti Statutárního města Opava, IČO: 00300535, se sídlem Horní náměstí 382/69, 746 01 Opava-Město, o vydání závazného stanoviska k návrhu na obnovu ve věci „rekonstrukce-fasády“, národní kulturní památky „Společenský dům (Obchodní a živnostenská komora) v Opavě“ (vedenou pod rejstř. č. ÚSKP ČR 423), na pozemku parc. č. 712/1 v k. ú. Opava-Předměstí, obec Opava, toto závazné stanovisko:

Předložený návrh žadatele je zpracován jako žádost o vydání závazného stanoviska k návrhu na obnovu národní kulturní památky „Společenský dům (Obchodní a živnostenská komora) v Opavě“, kdy součástí předmětné žádosti je projektová dokumentace pod názvem „KNIHOVNA PETRA BEZRUČE REKONSTRUKCE KULTURNÍ PAMÁTKY-FASÁDY“, ve stupni DPS, vypracovaná Architektonickou kanceláří I.D.E.A. s.r.o., IČO: 47974991, Englišova 65, 746 01 Opava, č. zak.: 222625, v červenci 2022; a dokumentace pod názvem - Návrh na restaurování – Mříže na suterénních oknech a dveřích, zpracovaná MgA. Pavlem Strakošem, v červenci 2022; počítající zejména s následujícími pracemi:

Sanace trhlín v ploše fasád

- Sanace a stabilizace trhlín bude provedena tzv. sešitím helikální výztuží, vzhledem ke členitosti fasády (zejména ozdobných prvků) je možné použít dvě aplikační metody. Standardně bude provedeno sešití pomocí drážek kolmých na trhlínu, hloubka drážky dle tloušťky omítky, drážka bude provedena do konstrukce zdiva v min. hloubce 20 mm. Případně bude provedeno sešití pomocí šikmých závrtů přes trhlínu, délka výztuže v závrtu pak bude min. 200 mm, přes trhlínu.

Technický a technologický postup sanace trhlín:

Provedené do drážek (cca 11mb)

tel.: 595 622 444, fax: 595 622 126
e-mail: posta@msk.cz, www.msk.cz

Elektronický podpis - 21.9.2022

Certifikát autora podpisu :

Iměno : Ing. Karin Veselá
Vydal : PostSignum Qualified CA 4
Platnost do : 2.2.2025 09:20:46-000 +01:00

- Provedení drážek kolmých na trhlinu délky min. 1000 mm (min. 500 mm na každou stranu trhliny), případně bude drážka ukončena závrtem průměru 16 mm, šířka drážky min. 10 mm hloubka min. 20 mm v konstrukci zdiva, rozteč mezi drážkami 300 mm.
- Vyčištění drážek od prachu a nečistot, navlhčení podkladu.
- Aplikace polymercementové malty (pevnost v tlaku 35 MPa).
- Vtlačení nerezové helikální výztuže (nerezová výztuž s tvrzeným jádrem).
- Krycí vrstva výztuže polymercementovou maltou.

Provedení do závrtů (cca 14mb)

- Provedení šikmých závrtů přes trhlinu, na každou stranu trhliny bude vrt dlouhý min. 200 mm. Vrty budou provedeny střídavě z každé strany trhliny, rozteč mezi vrty 150 mm.
- Vyčištění vrtů a navlhčení podkladu.
- Aplikace polymercementové malty.
- Vtlačení helikální výztuže s tvrzeným jádrem.

Vnější fasády (omítky a architektonické prvky):

0. Příprava podkladů

- Po revizi budou odstraněny špatně přidržené, degradované části omítkových vrstev až na dostatečně nosný podklad – (přidrženost omítek k podkladu by měla být min. 0,2 MPa podle ČSN 73 2577 - Stanovení přidrženosti povrchové úpravy k podkladu) – před případným odstraněním omítek budou zaměřeny profilace tektonických prvků, říms, šambrán apod. Rozsah odstranění omítek do 20% celkové plochy fasád.
- Omítky postižené vlhkostí na sloupech v průjezdu (portiku) budou odstraněny až na zdivo + proškrábnuty spáry (odstranění v přesahu min. 50 cm za viditelnou nebo měřitelnou hranici poškození vlhkostí, degradací).
- Na všech plochách fasády s ponechanými staršími omítkovými vrstvami, bude provedeno mechanické očištění starých sprašujících nátěrů – mechanické očištění suchou cestou (okartáčování, přebroušení pomocí rýžákových kartáčů, ručních brousků apod.).
- Po očištění, na všech plochách fasády, bude provedeno závěrečné omytí tlakovou vodou s příměsí tenzidového čističe a po vyschnutí bude provedeno dodatečné očištění od zbytkových prachových depozitů, zbytků starého sprašujícího nátěru, apod.

1. Příprava podkladů – čištění - omytí

- Pro přípravu podkladů, odstranění atmosférických nečistot a usazenin, bude následně provedeno omytí tlakovou vodou s příměsí čistícího koncentrátu na tenzidové bázi (neutrální ekologicky a biologicky odbouratelný čistící koncentrát na tenzidové bázi, očištěné plochy se natrou přípravkem ředěným vodou 1:5-10, a po cca 1 hod. se čištěné plochy omyjí tlakovou vodou zdola nahoru).

2. Zpevnění podkladů – dodatečné minerální zpevnění očištěných ploch

- Na plochách, které budou po mechanickém odstranění starých vrstev nátěru vykazovat zhoršené adhezní podmínky, drobné sprašování apod., bude použit minerální silikátový fixativ s množstvím organických příměsí do max. 5%.
- Aplikace neředěného přípravku na potřebných místech pomocí štětky nebo válečku.

3.A. Adhezní vápenný postřik na bázi přirozeně hydraulického vápna – ruční

- K úpravě podkladu zděných konstrukcí.
- v souladu s ČSN EN 998-1.
- Suchá směs obsahující vápencové plnivo, pucolánové složky a vápenné pojivo na bázi přirozeně hydraulického vápna.

- zrnitost 0–4 mm, absorpce vody NPD (Wc 0), propustnost vodních par μ max 15.

3.B. Sanační omítková vrstva - nové omítkové vrstvy na zavlhlé zdivo (viz pilíře portiku)

- Na plochách soklové zóny budou použity trass-vápenné sanační omítky.
- Suchá omítková směs na bázi trasu, vápna, mrazuvzdorného písku, cementu a přísad.
- Zrnitost: 0-1,2 mm, Poréznost min. 40 % nebo větší, propustnost pro vodní páru μ : cca 7.
- Aplikace na očištěné zdivo s proškrábnutými spárami ve skladbě podhoz (špric) a vrstvená omítka po max. 25 mm.

4. Finální omítková vrstva – štuková, renovační – lokální opravy omítek, tmelení trhlin apod.

- Trhliny nad 0,5 mm proškrábnout do V.
- Pro lokální opravy a přepracování nově aplikovaných omítek, nebo i starých, dobře přidržených, pouze očištěných a zpevněných jádrových omítek a rovněž pro veškeré opravy poruch a trhlin v plochách fasády, opravy profilací, tektonických prvků, bosážování, bude použita tenkovrstvá, renovační opravná fasádní omítka na bázi vápna, bílého cementu s organickými přísadami a armovacími vlákny, přírodně bílá.
- Zrnitost dle potřeby výsledného vzhledu a struktury 0-0,3-0,6 mm.
- Propustnost pro vodní páru μ : cca 8, nasákavost: W1-2.
- Finalizace filcováním.

5. Finální povrchová úprava – sjednocení podkladů – základní nátěr

- Plněná sol-silikátová barva pro základní nátěry a mezinátěry na organické, minerální a smíšené podklady ke sjednocení strukturních rozdílů nebo k překrytí jemných vlasových trhlin při opravách nebo u nových nátěrů, nosných nátěrů a omítek s disperzními a silikonovými pojivy, stejně jako minerálních podkladů.
- Aplikace 1x pomocí štětky, ředění minerálním silikátovým ředidlem

6. Finální povrchová úprava – minerální sol-silikátový nátěr

- Po dostatečném vyschnutí a karbonataci omítek, nebo cca 12 hod. po aplikaci podnátěru, bude pro konečnou finalizaci povrchů, použita minerální sol-silikátovou barva.
- Barva s kombinací pojiv solu kyseliny křemičité a draselného vodního skla.
- Aplikace 1-2x nátěr pomocí štětky, ředění minerálním silikátovým ředidlem.
- Finální barevnost fasád RAL 1013 (1015) bude předem vyvzorkován.

7. Lokální hydrofobizace – nejvíce namáhané části fasád – vrchní bezbarvá

- Na exponovaná místa zatěžovanými povětrnostními vlivy, odstříkující vodou (soklová zóna, okolí parapetů, říms a jiných vystouplých prvků apod.), bude použit bezbarvý hydrofobizační prostředek na bázi siloxanu.
- Aplikace 1x neředěný.

Doplnění kamenných desek (viz tabulka kamenických výrobků)

- Doplnění kamenné desky 760/320/20 mm pod elektrorozvaděčem.
- Doplnění parapetu sklepního okna 1710/475/100 mm.

Klempířské výrobky (oplechování parapetů, říms)

- Po výstavbě lešení bude provedena revize, případně lokální oprava.

Dešťové svody (viz tabulka klempířských výrobků)

- Bude provedena revize napojení na 4. lapače splavenin. V patrech budou svody provedeny v titanizinku nově.

Sklenářské a natěračské práce prosklené stěny bočního portiku

- Na prosklené stěně bočního portiku budou doplněny v ploše cca 3,6 m² tabulky skleněné výplně kotvené do kitu. Po provedení zasklení chybějících skleněných tabulek, budou prosklené dřevěné stěny zbaveny nesoudržného nátěru a budou dvojnásobně přetřeny venkovní barvou na dřevo v odstínu RAL 9016 (cca 7,5 m²).

Zemní práce (stávající okapové chodníky)

- Bude upraven a doplněn stávající okapový chodník v rozsahu 37,5 m² (viz Koordinační situace). Kolem objektu, v místech vyznačených v situaci bude upraven stávající okapový chodník ve vrstvách - okapový chodník z dlaždic 500/500/5 mm ukončený zahradním obrubníkem dl. 60,5 mb; kladecí vrstva z ocelové strusky tl. 40 mm; štěrkokodř 150 mm.

Venkovní úpravy a zpevněné plochy

- Po provedení oprav bude okolí stavby vyčištěno, travnaté plochy budou osazeny travním semenem (350 m²).

Provozní, technické a historické prvky na fasádě

- Jednotlivé prvky budou provedeny nově, dočasně demontované nebo odstraněny nebo na nich provedeny udržovací práce (viz tabulka výpisů výrobků).

Ocelové mříže na suterénních oknech a dveřích (1. PP)

1. Dokumentace původního stavu na místě. Zaznamenání přesného umístění a pozice jednotlivých kusů.
2. Demontáž a odvoz do dílny. Demontáž mříží s vyjmutím rozpěrek. O demontáži bude proveden zápis s přiloženou fotodokumentací.
3. Mechanické a chemické odstranění staré odlupující se barevné vrstvy a hrubých korozních produktů. Prvotní čištění bude provedeno vodou, acetonem a jemnými ocelovými kartáči.
4. Mechanické odstranění veškerých zbytků koroze nízkotlakým otryskáním neinvazivním médiem (balotina, skořápky), a opětovné dočištění kartáči.
5. Povrchová úprava - Odmaštění acetonem a následné ošetření základním epoxidovým nátěrem, vrchní vrstva polyuretan-akrylátová barva (v barevném odstínu tmavě zelená - RAL 6000).
6. Odvoz mříží zpět na místo, osazení do omítky na původní místa, na kterém se jednotlivé kusy nacházely, způsobem shodným s původním upevněním.
7. Průběžně bude zhotovována dokumentace probíhajících prací a vyhotovení restaurátorské zprávy.

I. Krajský úřad, jako příslušný orgán státní památkové péče, dospěl k závěru, že navrhované práce, spočívající v **údržbě a opravě a modernizaci budovy při nezměněné funkci nebo využití**, na pozemku parc. č. 712/1 v k. ú. Opava-Předměstí, národní kulturní památky „Společenský dům (Obchodní a živnostenská komora) v Opavě“; a na pozemku parc. č. 713/1 v k. ú. Opava-Předměstí, který je zahrnut do **prostředí** této národní kulturní památky; jsou ve smyslu ustanovení § 14 odst. 3 památkového zákona

p ř í p u s t n é při splnění následujících podmínek:

1. Dřevěné části prosklených stěn bočního portiku budou natřeny štětcem, olejovou krycí barvou (tj. netransparentní).

2. Před započítím prací na výrobě skleněných tabulek prosklené stěny bočního portiku, doplnění (žulové) kamenné desky soklů či parapetu okna, a doplnění okapového chodníku z betonových dlaždic; bude nejdříve předložen vzorek 1x skleněné tabulky, 1x žulového kamene a 1x betonové dlaždice; včetně usazení předmětné skleněné tabulky (tj. usazení, upevnění skleněné tabulky pomocí kitu do předmětné stěny bočního portiku); a 1x vzorek kladení (vazba a sklon) okapového chodníku z betonových dlaždic. Po provedení požadovaných vzorků oznámí (písemně) žadatel tuto skutečnost krajskému úřadu, odboru kultury a památkové péče, který v rámci kontrolního dne provede srovnání se schválenou projektovou dokumentací a teprve po konstatování krajského úřadu, odboru kultury a památkové péče, že vzorky odpovídají technologickým, technickým, vzhledovým a materiálovým požadavkům, lze tyto práce provést jako celek (tzn. do doby odsouhlasení shody vzorků s výše uvedenými požadavky a návrhem prací ve schválené projektové dokumentaci, nelze práce provést jako celek).
3. Před započítím prací na aplikaci finálního nátěru (na dřevo) na „prosklené stěně bočního portiku“, a finálního nátěru (minerálním sol-silikátový nátěrem) „ploch fasád“, budou nejdříve zpracovány vzorky (v případě finálního nátěru na dřevo - na okolní rám 1 tabulky; u minerálního sol-silikátového fasádního nátěru v rozměru 1x1 m nebo 1,50x1,50 m na fasádě). Po provedení požadovaných vzorků oznámí (písemně) žadatel tuto skutečnost krajskému úřadu, odboru kultury a památkové péče, který v rámci kontrolního dne provede srovnání se schválenou projektovou dokumentací a po konstatování krajského úřadu, odboru kultury a památkové péče, že vzorky odpovídají technologickým, technickým, materiálovým a vzhledovým požadavkům i odstínu barvy, včetně zda vzorek odpovídá výše stanovené podmínce č. 1 pro přípustnost zamýšlených prací, lze tyto práce provést jako celek (tzn. do doby odsouhlasení shody vzorků s výše uvedenými požadavky a návrhem prací ve schválené projektové dokumentaci nelze práce provést jako celek).

II. Krajský úřad, jako příslušný orgán státní památkové péče, dospěl k závěru, že navrhované práce, spočívající v **restaurování** „souboru vnějších kovových okenních a dveřních mříží“, „profilovaných štukových a architektonických prvků fasády a třech vikýřů“ (tj. horizontální profilace soklů; jednotlivých svazkových pilastrů s hlavicemi a profilovanými patkami; šambrán; parapetních říms; podokenních kazetovaných motivů; jednotlivých říms – korunní, kordonová); na pozemku parc. č. 712/1 v k. ú. Opava-Předměstí, národní kulturní památky „Společenský dům (Obchodní a živnostenská komora) v Opavě“; jsou ve smyslu ustanovení § 14 odst. 8 a § 14 odst. 3 památkového zákona

p ř í p u s t n é
při splnění následujících podmínek:

1. Před započítím prací na mechanickém či chemickém čištění (sprašujících nátěrů v rámci přípravy podkladu na „profilovaných štukových a architektonických prvků fasády a třech vikýřů“; a odstranění odlupujících se barevných vrstev a hrubých korozních produktů, včetně odstranění zbytků koroze nízkotlakým otryskáním „souboru vnějších kovových okenních a dveřních mříží“), budou nejdříve zpracovány vzorky čištění (na fasádě o rozměru 20x20 cm nebo 30x30 cm; 1 celé kovové mříží). Po provedení požadovaných vzorků oznámí (písemně) žadatel tuto skutečnost krajskému úřadu, odboru kultury a památkové péče, který v rámci kontrolního dne provede srovnání se schválenou projektovou dokumentací a teprve po konstatování krajského úřadu, odboru kultury a památkové péče, že vzorky odpovídají technologickým, technickým a vzhledovým požadavkům, lze tyto práce provést jako celek (tzn. do doby odsouhlasení shody vzorků s výše uvedenými požadavky a návrhem prací ve schválené projektové dokumentaci, nelze práce provést jako celek).

2. Před započítím prací na doplnění poškozených a chybějících částí (finální omítkové vrstvy – štukové, renovační) „profilovaných štukových a architektonických prvků fasády a třech vikýřů“, a aplikaci finálního nátěru (polyuretan-akrylátovou barvou) „souboru vnějších kovových okenních a dveřních mříží“, budou nejdříve zpracovány vzorky o rozměru (v případě doplnění poškozených a chybějících částí 15x15 cm nebo 25x25 cm; u finálního nátěru [polyuretan-akrylátovou barvou] 1 celé kovové mříže). Po provedení požadovaných vzorků oznámí (písemně) žadatel tuto skutečnost krajskému úřadu, odboru kultury a památkové péče, který v rámci kontrolního dne provede srovnání se schválenou projektovou dokumentací a teprve po konstatování krajského úřadu, odboru kultury a památkové péče, že vzorky odpovídají technologickým, technickým, materiálovým a vzhledovým požadavkům, lze tyto práce provést jako celek (tzn. do doby odsouhlasení shody vzorků s výše uvedenými požadavky a návrhem prací ve schválené projektové dokumentaci, nelze práce provést jako celek).

III. Krajský úřad, jako příslušný orgán státní památkové péče, dospěl k závěru, že navrhované práce, spočívající v aplikaci finální povrchové úpravy (fasádního nátěru) pomocí malířského „válečku“, jsou ve smyslu ustanovení § 14 odst. 3 památkového zákona

nepřípustné.

Odůvodnění:

Krajský úřad, jako příslušný orgán státní památkové péče, obdržel dne 2. 8. 2022 žádost, dle ust. § 14 odst. 1 památkového zákona, o vydání závazného stanoviska k návrhu na obnovu ve věci „rekonstrukce-fasády“, národní kulturní památky „Společenský dům (Obchodní a živnostenská komora) v Opavě“, vedenou pod rejstří. č. ÚSKP ČR 423 (prohlášenou za národní kulturní památku Nařízením vlády č. 69/2017 Sb., ze dne 20. února 2017, o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky). Jelikož se jedná o obnovu (respektive údržbu, opravu, restaurování a modernizaci budovy při nezměněné funkci nebo využití) národní kulturní památky a jejího prostředí, jsou dotčeny zájmy státní památkové péče.

V rámci řízení byl též krajským úřadem z úřední činnosti ověřen z katastru nemovitostí ČUZK aktuální list vlastnictví (LV pod č. 3618) předmětné národní kulturní památky.

K posouzení krajský úřad obdržel žádost s projektovou dokumentací, která řeší práce na samotné národní kulturní památce na pozemku parc. č. 712/1 v k. ú. Opava-Předměstí, obec Opava. Zároveň jsou zde řešeny stavební úpravy (tj. oprava a doplnění stávajícího okapového chodníku z dlaždic) na pozemku parc. č. 713/1 v k. ú. Opava-Předměstí, obec Opava (který není památkově chráněný), avšak na něm budou realizovány práce, které navazují na práce na národní kulturní památce, a co do funkčnosti jde o jedny společné provázané stavební úpravy a postupy. Proto lze tento pozemek zahrnout do prostředí této národní kulturní památky (dotčené pozemky mají též totožného vlastníka) ve smyslu ustanovení § 14 odst. 1 památkového zákona. Krajský úřad konstatuje, že v případě prostředí národní kulturní památky ve smyslu ust. § 14 odst. 1 památkového zákona jde o předmět ochrany přímo svázaný s národní kulturní památkou a jeho užití je na místě tam, kde je určitá národní kulturní památka (ať movitá či nemovitá) úzce spjata se svým prostředím. Pokud by bylo toto prostředí negativně narušeno, zmenšily by se hodnoty národní kulturní památky a její uplatnění v kontextu, v němž je začleněna. V takovém případě je předmětem ochrany nejen národní kulturní památka jako taková, ale i toto její prostředí, v němž je situována. Takto chráněné prostředí národní kulturní památky koresponduje i s čl. 7 Mezinárodní charty o konzervaci a restaurování památek a sídel

(Benátky 1964), podle něhož je památka neoddělitelná od historie, již je svědkem, a od prostředí, v němž je umístěna.

Dne 12. 8. 2022 byla zaslána žádost (doručena 12. 8. 2022) odborné organizaci státní památkové péče, tj. Národnímu památkovému ústavu, o písemné vyjádření podle ust. § 14 odst. 6 památkového zákona. Písemné vyjádření pod č. j. NPU-381/66763/2022 krajský úřad obdržel dne 30. 8. 2022, přičemž odborná organizace doporučuje vydání souhlasného závazného stanoviska bez připomínek s následujícím odůvodněním (citace kurzivou):

„Předložené žádosti jsou zpracovány na základě podrobné znalosti z dotyčného místa a obsahují veškeré potřebné informace, materiály a postupy, jež vyžaduje současný trend v obnově omítek. Stav omítek navíc je takový, že navrhovaný zásah obnovuje jen lokální poruchy a umožní další bezpečnou existenci všech detailů fasády.“

Podklady pro vydání tohoto závazného stanoviska jsou následující:

- Žádost o vydání závazného stanoviska pod č. j. MSK 105406/2022 ze dne 2. 8. 2022.
- Pověření zaevidované pod č. j. MSK 108020/2022 ze dne 9. 8. 2022.
- Projektová dokumentace (Zásilka služby Úschovna.cz) zaevidovaná pod č. j. MSK 108021/2022 ze dne 9. 8. 2022.
- Usnesení poznamenané do spisu pod č. j. MSK 109312/2022 ze dne 12. 8. 2022.
- Sdělení o prodloužení lhůty k vydání závazného stanoviska dle správního řádu pod č. j. MSK 109323/2022 ze dne 12. 8. 2022.
- Žádost o písemné vyjádření dle ust. § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči pod č. j. MSK 109374/2022 ze dne 12. 8. 2022.
- Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče pod č. j. MSK 116159/2022 ze dne 30. 8. 2022.

Krajský úřad dále vycházel z odborných podkladů, jako zejména z odborné literatury a článků a evidenčního listu nemovité kulturní památky (např. Stavebně historický průzkum, Ataris 9/2000; Leopold Bauer - Heretik moderní architektury, Jindřich Vybíral, Academia 2015, ISBN: 978-80-200-2417-6). Informace z těchto zdrojů posloužily jako podklady k věcným závěrům a jako odborný materiál k úvodu do problematiky.

K popisu a stavebně-technickému stavu řešených prvků či částí, lze souhrnně konstatovat následující skutečnosti:

Fasády budovy: její materiálové a kompoziční založení zůstalo shodné s původním L. Bauerovým konceptem, kde na fasádách jsou použity kamenné prvky a sochy provedené v pískovci, dále soklová část provedená v žulových kvádrech a deskách a architektonické prvky a římsy provedené ve štuku. Fasáda, resp. omítkové vrstvy jsou relativně v dobrém stavu, lokálně je patrný zvýšený výskyt nepravidelných trhlin do šířky cca 1 mm zřejmě způsobený lokálně větší mocností vrstvy omítky na profilacích bosází atp. Stav fasádního nátěru (silikátová barva) je relativně uspokojivý – odpovídající době předchozí aplikace (v roce 2001) – dobře přidržený, bez puchýřování, olupování apod., mírně sprášující. Plochy fasád – především tektonicky členité, jsou více zatěžovány atmosférickými vlivy (např. neoplechované šikmé plochy fasády pod okny), dále vykazují značné atmosférické znečištění prachovými depozity, stékající srážkovou vodou, apod. Pouze omezeně, je na několika místech patrná částečná degradace nátěru i omítek vlivem zátoku srážkové vody do profilu kordonové římsy pod nebo okolo oplechování. Dále jsou na fasádách viditelné trhliny, avšak žádná z těchto trhlin nemá statický

vliv na stabilitu objektu. V roce 2001 byla na objektu provedena generální oprava fasád a součástí této opravy bylo i statické zajištění míst, které vykazovaly největší stupeň narušení. Byly to především trhliny na čelní fasádě po stranách pískovcových vlysů a na nároží, trhliny mezi portikem a hlavní budovou. Tyto stabilizované trhliny jsou dnes patrné jen po stranách krajních pískovcových vlysů a prochází přes korunní římsu, ovšem nejsou již v takovém rozsahu, jako původní. Další viditelné trhliny se nacházejí v místě sloupů na hlavní římsě, a to patrně z důvodů otřesů podloží vzhledem k frekventovanému dopravnímu uzlu. Toto poškození se jeví jako trhlinky v masě omítky s možností průniku do povrchových částí zdiva. Žulové desky: na sklepním okénku jižní fasády chybí parapetní kamenná deska. Pod elektrorozvaděčem na pravé straně hlavního průčelí je neadekvátně dobetonována kamenná plocha. Oplechování parapetů a říms: oplechování na fasádách nevykazuje stopy zhoršené funkčnosti. Po výstavbě lešení bude provedena jejich revize. Dešťové svody: jsou v parterové části s ukončením nad hlavní římsou provedeny z litinových trub, které zůstanou zachovány, jejich stav je dobrý. V dalších patrech jsou svody provedeny v titan-zinku, a jsou již dožilé. Prosklená stěna bočního portiku: nátěr prosklených stěn je omšelý. Chybí několik skleněných tabulek. Okapový chodník při budově: u paty severovýchodní a jihovýchodní fasády je okapový chodník, který vykazuje stopy destrukce. V mnoha případech zcela chybí. Ocelové mříže na suterénních oknech a dveřích (1. PP): ocelové mříže vyrobené z plošného materiálu 20/10, 20/7, 20/5 mm. Ocelový rám je vyplněn tvary stáčenými do ornamentálních motivů. Jednotlivé segmenty jsou spojeny nýtováním. Mříže jsou usazeny na rozpěrky. Stav mříží ve hmotě materiálu je dobrý, žádný prvek nevykazuje stopy destrukce, povrchová úprava je ovlivněná orientací na fasádách vzhledem ke světovým stranám. Povrch mříží je znečištěn prachovými nečistotami a ocelová konstrukce je pokryta vrstvou nátěru, který se odlupuje, místně zcela. V místech spojů, ale i na plochách jsou jasně patrné korozivní depozity.

Správní orgán zhodnotil veškeré podklady jednotlivě a zároveň ve vzájemných souvislostech, přičemž dospěl k následujícím závěrům:

Národní kulturní památka je jedinečná pro svoje historické, urbanistické, architektonické a umělecko-řemeslné hodnoty dokládající stavební vývoj objektu, který je unikátním příkladem tradicionalistické architektury počátku 20. století. Městský dům kultury Petra Bezruče byl vystavěn v letech 1909-1910 podle projektu krnovského rodáka a architekta Leopolda Bauera, který je také autorem návrhů vstupních zdobených dveří a všech svítidel, ozdobných mříží, kování, které se v budově nacházejí. Stavba na Nádražním okruhu v Opavě je pojata jako volně stojící dvoupatrová monumentální budova se zadním křídlem, půdorysně založena ve tvaru písmena T. Na výzdobě budovy, která je zdobena uměleckými díly, vyjadřující vztah k výrobě, řemeslům a obchodu ve Slezsku se podílela řada předních umělců a řemeslníků z dané lokality. Autorem návrhu vitráží ve velkém zasedacím sále je Malíř Adolf Zdražila. Další slezský umělec, sochař Josef Obeth, je autorem čtyř plastik nad hlavním vchodem do budovy a 16 kamenných reliéfů na fasádě. K chráněným hodnotám předmětného objektu dále patří především architektonické a urbanistické řešení, prostorové a hmotové uspořádání, dochované původní konstrukční materiály a dekorativní členění fasády, výplně otvorů, tvar a sklon střechy, výšková hladina. Významnou památkovou hodnotu představují vzhledem k poměrně intaktně dochovanému interiéru, vnitřní movité vybavení a konstrukční části budovy. Dominantou interiéru budovy je především masivní mramorové dvoukřídlé schodiště a schodišťová hala s vitrážemi a geometrickým dekorem, který předznamenává další vývoj architektury a designu po první světové válce. Vysoce hodnotnými částmi interiéru jsou také dekorativní obklady podlah a schodiště, dveřní profilované výplně, zámečnické a kovářské prvky, štuková výzdoba a dekorativní okenní vitrážové výplně či ocelová konstrukce světlíku nad skleněným stropem. Současně byl interiéru objektu již v roce 1910 vybaven ústředním topením a centrálním vysávacím systémem (mosazné hlavice ve zdech chodby), které vypovídají o užití nejmodernějších soudobých technických zařízení pro vybavení budovy.

Co se týče kulturně-historických hodnot řešené fasády a souvisejících prvků, tak je žádoucí úvodem chronologicky vypíchnout podstatné stavebně-historické úpravy, které měly vliv na nynější architektonickou podobu fasády budovy. Původní řešení fasády takřka v monochromní v perlově bílé až pískovcové barevnosti s barevně i plasticky vystupující kamennou výzdobou, vzniklo v letech 1909-1910. Stavba obchodní a živnostenské komory má v Bauerově tvorbě zvláštní postavení. Jelikož stojí na rozhraní dvou uměleckých výtvarných koncepcí a je dokladem názorového předělu v jeho vývoji. U této budovy můžeme zcela názorně sledovat Bauerův odklon od wagnerovského modernismu k pozdějším tradicionalistickým koncepcím, od architektury racionalistické k formám výrazně plastickým a dekorativním. Dle dobových textů i vlastních architektonických proklamací měl L. Bauer mimořádný zájem o „ruční práci“ a nevšední vztah k tomu, co dnes označujeme jako „umělecká řemesla“. A jako každý návrhář dokázal ocenit precizně provedenou realizaci svých „myšlenek“, což se v případě této budovy bezpochyby naplnilo. Lze říct, že až v roce 1947 po válečných škodách musela být budova výrazněji opravována, kdy byly vyspraveny i vnější omítky budovy v barvě „pískovcové“ (pozn.: jen pravděpodobně po roce 1918 bylo odsekáno 16 německých názvů slezských měst ve 4 kamenných reliéfech v hlavním průčelí). Další oprava fasády proběhla v roce 1972, kdy se opravily omítky, a provedly malby dle výsledku sond v barvě „přírodního-pískovcové“. Poslední velká generální oprava fasády, podložená stavebně historickým průzkumem, byla provedena v roce 2001. A současná kulturně-historická hodnota fasády a navazujících prvků spočívá zejména v jednotlivých konstrukčních prvcích a komponentech a jejich záměrnému prostorovému rozvržení a formě (v podobě hladkých omítek a profilovaných štukových prvků, s umělecky zakomponovanými kamennými dekoracemi v rámci fasády, atd.), které ve svém souhrnu vytvářejí kompozici architektonického díla a spoluurčují architektonicko-estetické hodnoty budovy jako celku, které ji byly vtisknuty v roce 1909-1910. Hodnotné jsou taktéž starší materiálové skladby fasády (zejména dochované původní omítkové vrstvy a jejich tváření, dokládající historické souvislosti a tradiční stavitelské postupy).

Hodnota souboru kovových mříží (s motivy pavích per uzavřených v elipsu a stylizovaných květin; či s motivy kosočtverce se zvlněnými hranami, elips, kružnic a závitnic; nebo s motivem elipsy a závitnic), je spatřována v uměleckém, řemeslně-technickém či materiálovém provedení, včetně estetického působení těchto původních prvků. V souvislosti s těmito kovovými prvky, je vhodné též dodat, že Leopold Bauer si během 1. desetiletí 20. století vytvořil originální osobité schéma výzdoby a zdobných prvků i způsob jejich využití. Kdy velmi charakteristický je v této době, jeho návrh způsobu tvarování kovových mříží – pomocí zavíjených prutů, jenž jsou protkány systémem volut, oválů, kruhů, šneků a slz, apod.. Obliba s jakou je Bauer na svých stavbách aplikoval je v dobových textech charakterizována jako objevení „zvláštního kouzla ... mříží“ (viz též SHP z roku 2000).

Úvodem odůvodnění navrhovaných prací, nelze nezmínit, že v rámci předmětné žádosti o vydání závazného stanoviska k obnově národní kulturní památky byly krajskému úřadu předloženy různorodé části a plochy, štukové profilace a zdobné prvky, či konstrukce nacházející se společně na fasádě objektu; kdy krajský úřad tyto prvky či části musel posoudit a rozdělit podle jejich individuálního charakteru, ztvárnění a řemeslného zpracování, neboť vykazují jednak povahu řemeslných prací (tj. jako žulové kamenné sokly či volné omítané plochy fasády, historické kovové elektro konzoly či držák praporu, apod.), tak současně uměleckořemeslných prací (tj. soubor vnějších kovových okenních a dveřních mříží; profilované štukové či architektonické prvky fasády a třech vikýřů, jako horizontální profilace soklů, jednotlivé svazkové pilastry s hlavicemi a profilovanými patkami, šambrány, parapetní římsy, podokenní kazetované motivy, jednotlivé římsy – korunní, kordonová). K tomuto je nutné podotknout, že orgán státní památkové péče se v odůvodnění závazného stanoviska musí také zabývat a rozlišit u jednotlivých obnovovaných prvků, zda se jedná či nejedná o dílo výtvarného umění či uměleckořemeslné práce, pro které lze uložit povinnost restaurovat. V případě výše vybraných

uměleckořemeslných prací (prvků) se tedy jedná o obnovu národní kulturní památky nebo jejich částí (vykazující individuální výtvarné ztvárnění a profilaci), podle ust. § 14 odst. 8 památkového zákona označovanou legislativní zkratkou „restaurování“, přičemž restaurováním se rozumí souhrn specifických výtvarných, uměleckořemeslných a technických prací respektujících technickou a výtvarnou strukturu originálu. Podle zákona o státní památkové péči mohou restaurování provádět pouze fyzické osoby na základě povolení vydaného Ministerstvem kultury ČR k restaurování dle ust. § 14a památkového zákona. S ohledem na charakter restaurovaných štukových prvků či kovových konstrukcí je nutno zvolit restaurátora s příslušnou specializací.

V rámci navržených prací budou na jednotlivých stranách fasády odstraněny stávající dožilé a sprašující nátěry, veškeré nečistoty jako mechy, plísně, prachové depozity či mastné usazeniny apod., lokálně degradované a nesoudržné omítky nebo nežádoucí novodobé stavební úpravy (dobetonávky, apod.) v rámci žulových soklů; kdy tyto práce jsou standardním a nezbytným počátečním postupem pro přípravu podkladu. Po odstranění nežádoucích a degradovaných částí fasády budou provedeny také sanace některých statických trhlin na vnějších stranách fasád pomocí vlepaných výztuží z nerezové vysokopevnostní helikální oceli a s nimi souvisejících intervencí (s tím, že nerezové helikální výztuže byly lokálně aplikovány již v minulosti, a toto řešení lze s odstupem času hodnotit jako adekvátní a funkční). Následně budou vyspraveny, doplněny či reprofilovány všechny chybějící či degradované části fasády, což bezpochyby přispěje k obnovení tvaru, profilace a estetického vzhledu předmětných částí. Závěrečnými fasádními nátěry bude obnovena především celistvost a vizuální působení celé fasády jako kompozičního celku. Zároveň použitý druh fasádního nátěru (na silikátové bázi), navazuje na fasádní nátěr, jenž byl aplikován v rámci obnovy fasády v minulém období (v roce 2001), a jeho ochranná funkce (odolávání klimatickým vlivům, atd.) a barevná stálost na fasádě dané historické budovy, byla též pozitivně časem prověřena. Závěrem budou ještě nejvíce namáhaná místa fasády (např. soklová zóna, okolí parapetů, říms a jiných vystouplých prvků, apod.) ošetřeny bezbarvým hydrofobním prostředkem pro snížení nasákavosti.

Na prosklené stěně bočního portiku budou doplněny chybějící skleněné tabulky, a její konstrukce bude zbavena nesoudržných nátěrů, včetně provedení nového nátěru. Celkovou revizí, případnou opravou projde taktéž odvodňovací systém a klempířské prvky fasády, včetně jejich napojení. Celkovou údržbou, konzervací či nátěrem projdou také historické kovové elektro konzoly či držák praporu, dvířka elektro skříní. Kolem severní a východní fasády, bude předlážděn a doplněn okapový chodník z betonové dlažby. Z důvodu dožilosti, oprýskání nátěru a vizuálního vzhledu budou také vyměněny všechny technické a provozní prvky fasády (jako cedule či číslo popisné, apod.) za nové prvky (např. nové cedule budou nově odlévány z bronzu), kdy tento způsob obnovy svým charakterem představuje, tzv. jinou úpravu národní kulturní památky respektive modernizaci budovy při nezměněné funkci nebo využití a přispěje k lepší informovanosti a estetickému zlepšení těchto komponentů v rámci fasády.

Soubor kovových umělecko-řemeslně zpracovaných mříží bude restaurován. U restaurování těchto kovových prvků se počítá s jejich dokumentací, demontáží, odvozem do dílny a po obnově zpětné instalace na stávající místo. Lze říct, že jednotlivé postupy obnovy (restaurování) těchto umělecko-řemeslných prvků jsou zvoleny adekvátně tak, aby došlo k odstranění negativních faktorů (např. mechanické a chemické odstranění starých odlupujících se nátěrů a hrubých korozních produktů, včetně nízkotlakého otryskání, přebroušení a odmaštění, pro přípravu nových nátěrů, atd.); včetně zlepšení jejich vizuálního působení a prodloužení jejich životnosti (jako např. ošetření základním epoxidovým nátěrem, a vrchní polyuretan-akrylátovou barvou v tmavě zeleném odstínu), což bezesporu přispěje k jejich celkovému kompozičně-vizuálnímu uplatnění v rámci architektury budovy.

K výše uvedenému lze souhrnně dodat, že každá fasáda podléhá přirozenému stárnutí a musí být pravidelně udržována, včetně dílčích komponentů navazujících na fasádu. Navrhované postupy prací a použité materiály, bezpochyby přispějí k celkovému obnovení ochranné funkce fasády, včetně celkového obnovení esteticko-architektonického vzezření celé budovy.

Krajský úřad uvádí následující odůvodnění k uloženým podmínkám pro přípustnost zamyšlených prací ve výrokové části I. a II., tohoto závazného stanoviska:

Podmínka č. 1 (ve výrokové části I.) pro přípustnost zamyšlených prací, je stanovena zejména za účelem, aby bylo zaručeno opětovného navrácení jedněch z historicky doložených či předpokládaných podob i technologicko-řemeslných souvislostí, této části národní kulturní památky.

Ke stanoveným obdobným podmínkám č. 2 a č. 3 (ve výrokové části I.) a podmínkám č. 1 a č. 2 (ve výrokové části II.) pro přípustnost zamyšlených prací, lze konstatovat následující. Jelikož se v tomto případě jedná o technologicky, technicky a esteticky nesnadnou a složitou problematiku, tak jsi krajský úřad vymínil možnost; před celkovou realizací jednotlivých charakterově odlišných postupů prací (např. nanášení nových nátěrů, čištění, doplnění chybějících částí, atd., viz stanové podmínky), jejíž provedení bude mít významný vliv na celkovou výslednou funkci, podobu a věrohodnost nejenom samotných řešených částí, ale i celou historickou budovu (estetickou, historickou, funkční apod.); a to nejdříve si na vzorcích ověřit, že zhotovitel pochopil povahu předmětné zákonem chráněné stavby a podstatu připravených prací. Protože se bude jednoznačně jednat o zcela jiný přístup než na stavbách mimo tuto zákonnou ochranu. Nutno upozornit také na skutečnost, že např. navrhované barvy a struktury jsou obvykle poněkud ve skutečnosti jiné, resp. samovolně reagují na konkrétní podklad, a proto nelze z nich spolehlivě vycházet bez aplikace vzorků na dané konstrukci. Ty je také třeba provést na dobře osvětleném místě a dopřát jim předepsaný technický a technologický postup (zejména u aplikací nových nátěrů či tvarových doplňků, atd.) a následně přizvat krajský úřad k jejich posouzení a porovnání v souladu se schválenou projektovou dokumentací k obnově. V řadě případů se současně jedná o práce na umělecko-řemeslných prvcích a jde natolik o technicky a technologicky složitou a odbornou problematiku, že je naprostou nezbytností předtím, než se přistoupí k celkovému řešení obnovy, předvedení jednotlivých pracovních postupů; aby bylo též zřejmé, že zhotovitel byl schopen pochopit hloubku problematiky a práce přiměřeně těmto problémům realizovat.

Co se týče odůvodnění k nepřipustnosti navrhovaných prací (uvedených ve výrokové části III. závazného stanoviska), krajský úřad uvádí následující:

Použití malířského válečku není na dané historické budově doloženo, současně nevychází ani z historických analogií. Při obnově národní kulturní památky v souladu s jejími kulturně-historickými hodnotami, je nezbytné klást důraz nejenom na použití tradičních materiálů, ale také na dobové technologie a řemeslné postupy.

Na základě zjištěných skutečností bylo vydáno závazné stanovisko tak, jak je uvedeno ve výroku. Závazné stanovisko vychází z definice památkových hodnot řešených částí národní kulturní památky a taktéž je v souladu s písemným vyjádřením odborné organizace státní památkové péče.

Poučení:

Proti tomuto závaznému stanovisku nelze v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 správního řádu podat samostatné odvolání, neboť tento úkon není samostatným rozhodnutím (§ 67 odst. 1 správního řádu). Pokud toto závazné stanovisko znemožňuje vyhovět výše uvedené žádosti, příslušný stavební úřad v souladu s ustanovením § 149 odst. 6 správního řádu nebude provádět další dokazování a žádost zamítne. Až proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu je možné podat odvolání, které umožní, aby bylo v souladu s ustanovením § 149 odst. 7 správního řádu přezkoumáno toto závazné stanovisko.

Ing. Karin Veselá
vedoucí odboru kultury a památkové péče

Rozdělovník:

Žadatel:

1. Statutární město Opava, IČO: 00300535, se sídlem Horní náměstí 382/69, 746 01 Opava-Město.

Na vědomí:

1. Magistrát města Opavy, Odbor výstavby a územního plánování, Krnovská 71C, 746 01 Opava.
2. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě, Odboje 1941/1, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava.

38.4

MMOPX0205SFC

PRŮVODKA ELEKTRONICKÉHO PODÁNÍ

Datum podání: 21.09.2022 12:35:01	EL. PODATELNA: Statutární město Opava
Věc: ZS_Celková obnova fasády a exteriérových mříží_NKP Knihovna P. Bezruče v Opavě	Identifikátor el. podání: MMOP0C2N8IW8
	Předmět: ZS_Celková obnova fasády a exteriérových mříží_NKP Knihovna P. Bezruče v Opavě
Poznámka:	Datum doručení: 21.09.2022 12:35:01
	Datum stažení: 21.09.2022 12:36:03
Odesílatel: Moravskoslezský kraj, 28. října 2771/117, 702 18 Ostrava 271/117, 70200 Ostrava	Stav el.podání: Podáno
	Datum zpracování: 21.09.2022 12:36:37
ID DS odes.: 8x6bxsd	Zpracoval: Fojtíková Aneta, Ref. POD, VYP 1
Počet příloh dokumentu: 0	Výsledek zpracování: podání přijato
Seznam el. souborů: 1D56E17F.pdf	Podpis: Ověřeno
	Ověření: OK
	Datum ověření: 21.09.2022 12:36:37
Přiděleno: Odbor výst. a ÚP 1	Časové razítko: Ověřeno
	Ověření čas. r.: OK
Datum a podpis zpracovatele:	

